

EN MARXA UN
COMPLICAT
CURS ESCOLAR
CARREGAT
D'INCERTESES

L'AGENDA
CULTURAL
TORNA A
INCLOUR
ACTES AL TEATRE

TRIST FINAL PER
A L'EXHUMACIÓ
DE LA FOSSA
COMUNA DEL
CEMENTERI

El Veïnat

BUTLLETÍ D'INFORMACIÓ MUNICIPAL

0,50 €

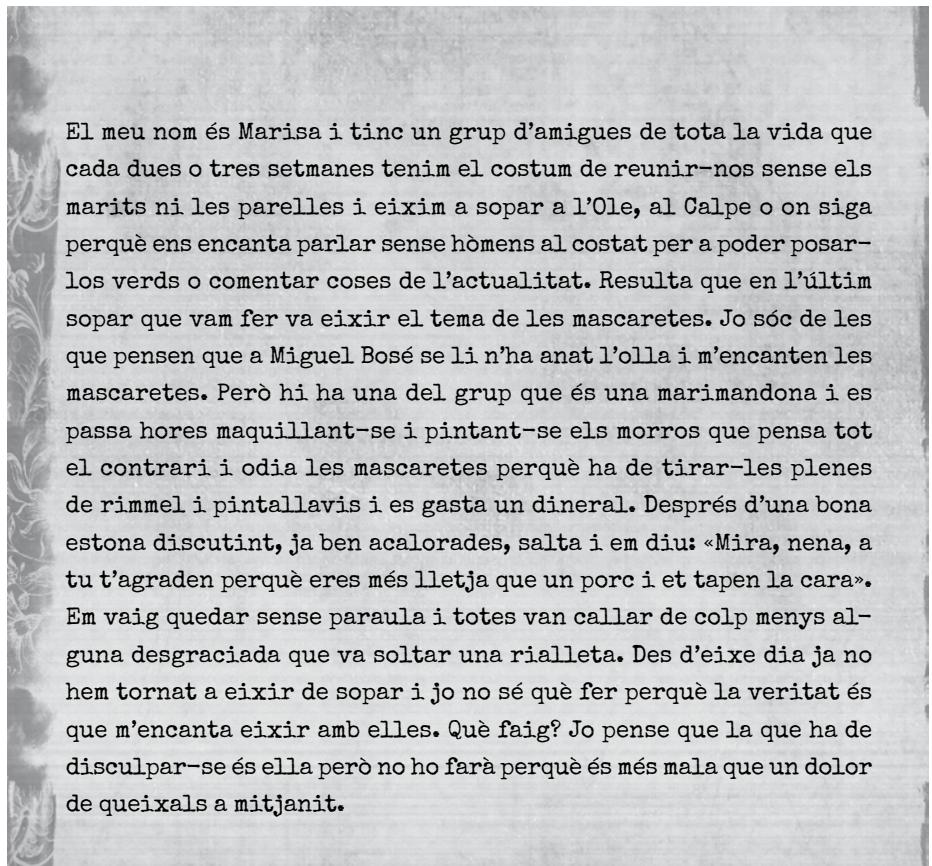
NÚM. 399
OCTUBRE
2020

CONSULTORI ATÍPIC

Tomateta Seca

Els inconvenients de la poc encertada "nova normalitat" porten massa mal de caps i fins i tot sembla que poden originar disgustos no desitjats i acabar

amb amistats que semblaven d'allò més fermes. Està vist que la faena no li falta a la nostra consultora ni en temps de pandèmia.

El meu nom és Marisa i tinc un grup d'amigues de tota la vida que cada dues o tres setmanes tenim el costum de reunir-nos sense els marits ni les parelles i eixim a sopar a l'Ole, al Calpe o on siga perquè ens encanta parlar sense homes al costat per a poder posar-los verds o comentar coses de l'actualitat. Resulta que en l'últim sopar que vam fer va eixir el tema de les mascaretes. Jo sóc de les que pensen que a Miguel Bosé se li n'ha anat l'olla i m'encanten les mascaretes. Però hi ha una del grup que és una marimandona i es passa hores maquillant-se i pintant-se els morros que pensa tot el contrari i odia les mascaretes perquè ha de tirar-les plenes de rimmel i pintallavis i es gasta un dineral. Després d'una bona estona discutint, ja ben acalorades, salta i em diu: «Mira, nena, a tu t'agraden perquè eres més lletja que un porc i et tapen la cara». Em vaig quedar sense paraula i totes van callar de colp menys alguna desgraciada que va soltar una rialleta. Des d'eixe dia ja no hem tornat a eixir de sopar i jo no sé què fer perquè la veritat és que m'encanta eixir amb elles. Què faig? Jo pense que la que ha de disculpar-se és ella però no ho farà perquè és més mala que un dolor de queixals a mitjanit.

RESPOSTA:

De pedra em deixes. Això són conflictes i no les ximplerries del parlament. Però m'has deixat intrigada i et pregunte en confiança: És veritat el que diu la teua mala pècora amiga de tota la vida? Pots contestar-me en privat si vols. El meu consell és que li faces alguna cosa que li senta ben mal com esborrar-la d'amiga del facebook què això dol molt o eliminar-la del grup de whatsapp com si fora una empestada. Això ja seria definitiu.

SANIDAD

Campaña de vacunación

Del 6 al 23 de octubre se realizará en la Casa de Cultura la campaña de vacunación contra la gripe, siempre con cita previa. La recomendación de Conselleria para que este año la vacunación no se realice en los Centros de Salud, ha llevado a trasladar la misma a las instalaciones de Casa de Cultura.

TELÈFONS

Ajuntament	96 696 03 11
Arxiu Municipal-Biblioteca	96 696 01 79
Asociación de Amas de Casa	965574249 / 688705006
Asociación contra el Cáncer	96 547 27 22 / 96 547 05 88
Assoc. de Minusvàlids COM TU	96 547 13 58
Associació Nit i Dia	67 869 89 24
Aguas Monóvar	96 386 06 00
Camp de Futbol	96 696 08 90
Casa Cultura-CEPA Freire	96 547 09 14
Casa Museu Azorín	96 547 07 15
Cementeri	96 696 07 53
Centre Esportiu Monòver	96 547 12 17
Centre Ocupacional El Molinet	96 547 28 17
Correus	96 547 13 91
Climateri	661417811
Junta Festera de Monòver	673307842
Jutjat de Pau	96 547 01 07
Llar del Pensionista	678 685 138 / 687 40 27 18
Mercat Municipal	96 696 08 72
Museu d'Arts i Oficis	96 547 02 70
Notaria	96 547 01 98
Pavelló Municipal	96 696 01 98
Punt Jove	96 547 32 31
Ràdio Monòver	96 547 27 59 / 96 696 08 65
Registre de la Propietat	96 547 02 81
SERVEF	Ortega y Gasset, 22. Elda 96 695 77 00
Casino de Monòver	96 547 00 90
Serveis Socials	96 547 2676
Servei de Taxi	695 662 066
Teatre Principal	96 696 01 79
Telèfon del Consumidor	012

TELÈFONS D'URGÈNCIA

Coordinació d'Emergències	112
Policia Local	606 34 07 40 / 96 547 10 80
Guàrdia Civil	96 547 01 03
Creu Roja	96 547 05 27
Hospital General d'Elda	96 698 90 01
Centre de Salut	Cites: 96 695 75 50
Urgències: 96 695 75 55	Parc Comarcal Bombers
96 538 50 80	

FARMÀCIES DE GUÀRDIA. OCTUBRE

Rosario Badenes · L. Vidal	12
Dies 2, 6, 10, 14, 18, 22, 26, 30	
Nuria Canales · Luis Martí	7
Dies 3, 7, 11, 15, 19, 23, 27, 31	
Franco Gómez · Carlos Tortosa	4
Dies 4, 8, 12, 16, 20, 24, 28	
Rafael Peris · Major	166
Dies 5, 9, 13, 17, 21, 25, 29	

HORARI D'AUTOBUSOS

Monòver - Elda	De dilluns a divendres: de 7:30 a 9:30 h. i 14:30 a 18:30h
Monòver - Alacant	Diumenges: 12:30 i 16:30h
Laborals:	6:50, 9:10 h, 15:55 i 18:15
Dissabtes:	8:55 i 19:30
Elda - Monòver	12 i 16h.
De dilluns a divendres: de 7:00 a 9:00h. i	
de 14 a 18h	
Diumenges:	
Alacant - Monòver	12 i 16h.
Laborals:	8:00, 12:15, 17:15 i 20:45
Dissabtes:	18:15 i 20:15h.

HORARI CEMENTERI

De dilluns a diumenges:	de 9:00 a 13:00h
-------------------------	------------------

La foto de la portada

El curs escolar s'ha posat en marxa no sense interrogants al respecte i amb l'adopció de mesures diverses als centres educatius.

Foto: Juan García.

Pròxim número

El pròxim número d'*El Veïnat* estarà al carrer el 6 de novembre. Si voleu col·laborar-hi recordeu que haureu d'entregar els vostres escrits fins el 20 d'octubre. Per a qualsevol consulta podeu telefonar al 96 696 03 11 o contactar amb nosaltres en la nostra adreça electrònica veinat@monovar.es. Gràcies.

Editorial

Molt diferent a altres anys ha sigut aquest setembre que hauria d'haver començat amb molta música de fons i animació màxima als carrers. Ens hem quedat sense festes encara que algunes actuacions puntuals han tractat de mitigar la seu suspensió amb propostes similars a les que al juliol es van encarregar d'acostar-nos a la cultura i fer un puntet més atractives les nits d'estiu. Activitats, no obstant això, que no han estat exemptes de polèmica ni als mitjans de comunicació ni a les xarxes socials. Des de l'oposició s'ha atacat el govern per l'organització d'una programació festiva malgrat la suspensió formal de les festes, al temps que s'ha denunciat l'incompliment de les mesures de seguretat que s'han d'aplicar actualment per a aquests tipus d'actes. Els assistents als actes programats, per la seua part, no han sigut conscients de cap tipus d'incompliment en aquest sentit en tant que s'han sotmés a la presa de temperatura, han seguit les actuacions amb mascareta i amb la distància marcada, i sempre en un recinte que en cap dels actes ha cobert les places en la seua totalitat.

Les mesures de seguretat han passat a marcar el nostre dia a dia en els últims mesos i també han complicat la tornada a classe. El curs passat es va caracteritzar per ser d'allò més atípic en suspendre's les classes presencials al mes de març, però aquest ha començat amb tants interrogants que també queda molt lluny del que seria un inici de curs normal. Als nervis propis de retrobar-se amb les aules s'ha afegit enguany l'aggravant de fer-ho amb mascareta, sense demostracions d'afecte i amb limitacions fins i tot a l'hora de moure's pel centre o pel pati. Tots tractem d'acostumar-nos a un nou espai i a unes noves recomanacions que condicionen massa la realitat actual, i els xiquets no s'han escapat tampoc a aquest reajust obligatori de costums a què ens hem vist abocats.

En altre odre de coses, setembre tampoc ha estat favorable per a les famílies que havien dipositat les seues esperances en els treballs que es portaven a terme a la fossa comuna del cementeri. Uns treballs que han acabat sense el resultat esperat i amb una hipòtesi prou lamentable sobre el que podria haver ocorregut realment anys enrere. Definitivament 2020 continua entestat en què no tinguem cap record agradable d'ell i s'ho està guanyant a pols. Costa agafar-li estima a aquest any carregat de dies perduts i situacions d'allò més estranyes, de pors i de plans i projectes ajornats fins a saber quan. Posem de la nostra part el màxim possible per tal que a octubre no s'agreuge un panorama que a localitats veïnes com el Pinós ja ha obligat a adoptar mesures més restrictives. Anem amb compte amb les recomanacions de les autoritats sanitàries per tal que la tardor no vinga acompañada de sorpreses que no ens agradarien.

Endevina el racó

Molts van ser els encertants de l'Endevina el racó corresponent en l'últim número d'*El veïnat*. Una fotografia que mostrava l'avinguda de la Comunitat Valenciana amb la cantonada amb la carretera de la Ronda, com així exposava la nostra guanyadora Victoria Picó Nibleza, qui fins i tot ens deia el nom d'alguns dels protagonistes de la imatge com Manolo "el del garatge". Ací teniu la proposta d'aquest mes, així que a intentar descobrir a quin racó exacte del nostre municipi corresponent aquesta instantània. Recordeu que heu d'enviar les respostes a l'adreça electrònica veinat@monovar.es, o al Kursaal Fleta.

Foto: Arxiu Rafael Poveda.

COMERÇ

L'Ole: entre la tradició i l'avantguarda

Restauració, oci i cultura barrejats en un mateix espai al llarg de cinquanta anys en el projecte d'Olegario Martínez.

En 18 de març de 1970 l'Ole obria les seues portes a l'emplaçament actual, motiu pel qual tot estava preparat enguany per a celebrar com calia el seu 50 aniversari. El confinament ho va impedir però un racó amb fotografies que podem trobar al seu interior s'encarrega de recordar als clients que aquest any és especial. Com aquestes fotos, un quadre, collocat estratègicament en la primera planta, també s'encarrega de recordar una cosa important, en aquest cas, qui va ser el fundador del negoci: Olegario Martínez. Firma l'obra Enrique Vidal però no és estrany trobar-ne en les parets de l'Ole altres de Lau, Cosin o d'altres pintors destacats, en tant que aquest ha sigut al llarg dels seus cinquanta anys punt de trobada per a tota mena d'artistes i pioner en l'organització d'exposicions fora de sales a l'ús.

L'Ole arribava en el 70 no sols com un lloc on compartir l'aperitiu sinó també moltes inquietuds i experiències d'allò més avantguardistes. Inicialment l'Ole es va presentar al públic com Helería-cafeteria, i era la manera amb que, els dos germans, María

Ito, Raúl i Álvaro a l'Ole.

i Olegario, continuaven amb la tradició familiar d'elaboració de gelats, xurros o creïlletes que els seus pares venien pels carrers. Aqueles creïlletes arribaven a cada racó del poble perquè en cada carrer hi havia una tenda, però també a les pedanies i fins i tot al Pinós. Eren un dels productes estrela i signe d'identitat de l'Ole però Olegario va saber fusionar tradició i innovació, oferint a més altres atractius que feien d'aquest lloc punt de reunió obligada per als joves no sols de Monòver sinó d'altres localitats

Retrat del fundador, Olegario Martínez.

veïnes. La primera planta feia les voltes de pub-discoteca, així que si les escales del local parlaren les històries i anècdotes no faltarien. A més, el bar comptava també amb un espai amb futbolins, dos elements: discoteca i recreatius, que convertien a Olegario en "l'amo de la joventut", com el qualifica hui el seu fill Ito. Ell i els seus germans Raúl, Jorge i Álvaro, són els que actualment continuen al front del negoci després que Emilio i Juan optaren per encaminar el seu futur en altres direccions. No obstant això, la infantesa de tots està marcada per aquest negoci i per la mort prematura de son pare als 45 anys, sols nou anys després d'inaugurar l'Ole. Com diuen, "nosaltres jugàvem a treballar" però l'Ole també va ser per a ells una manera de donar eixida a les seues inquietuds i un lloc on viure en primera persona els canvis en la societat monovera. Ara, Raúl ha agafat el relleu a sa mare en la cuina i a aquell producte estrela d'abans s'afegeixen altres plats d'allò més especials que porten el segell Ole cent per cent i fan que la innovació continue com a referent cinquanta anys després.

El temps i la matèria prima de producció pròpia com a característiques

Hector Botella està al front de "Eco Espigas", l'obrador ecològic que ha obert al carrer Padre Juan Rico però que aviat espera passe a ser una línia de tendes que arriba a diferents punts de la geografia. La seua passió per l'ofici el va portar a buscar pans diferents i més naturals on la fabricació industrial no té cabuda. Com assenyala els ingredients dels seus productes són "farina, aigua, sal i temps", en tant que

la fabricació es caracteritza per la massa mare i les llargues fermentacions. Tot sense obrir que el 60% de les matèries primes utilitzades són de producció pròpia. Productes amb certificat ecològic i reconeixements diversos que esperen els clients darrere de l'aparador. L'oferta inclou cada dia huit varietats de pans, amb blats i tècniques de fermentació diferents. Tot natural i d'allò més interessant.

EDUCACIÓN

Un inicio de curso demasiado complicado

Aulas burbuja, separación de espacios en los patios o diferentes accesos en los centros son algunas de las medidas adoptadas.

Organizar el curso 2020-21 ha sido todo un reto para los diferentes centros educativos de la población que han tenido que adaptarse a las medidas de seguridad marcadas desde Conselleria. La división de grupos, supresión de aulas comunes, separación de espacios en el patio, adecuación de los horarios de entrada y salida de los centros por diferentes accesos, han sido algunas de las medidas que se han visto obligados a aplicar antes de reanudar un complicado curso escolar.

Unos días antes de que comenzaran las clases la edil de Educación, Pilar Seller, Mª Amparo Maestre como alcaldesa en funciones, y técnicos municipales se reunían con los representantes de los diferentes centros educativos de la población para conocer las necesidades de los mismos en cuanto a colaboración de la Policía en las horas de entrada y salida, así como las necesidades de refuerzo de personal de limpieza en tanto que este es un aspecto destacado entre las nuevas medidas aplicadas. A la limpieza diaria de aulas, sillas y mesas, se añade además la limpieza del comedor en los diferentes turnos, la limpieza en continuo de elementos de transición por contacto como barandillas o pomos, la limpieza de los aseos varias veces al día, o la limpieza de material compartido como

juguetes o material deportivo utilizado por el alumnado.

Aunque la dificultad de reorganización ha sido compartida por todos los centros, la complicación máxima en el arranque del curso ha estado en el IES Enric Valor al no poder garantizar las clases presenciales diarias a todo el alumnado. Un problema que se espera solucionar, mediante la solicitud a Conselleria de dos aulas prefabricadas o con otras actuaciones que lo permitan.

Durante los primeros días del nuevo curso escolar, tanto el Alcalde, Alejandro García, como la edil de Educación, Pilar Seller, visitaron todos los centros educativos de Monóvar para trasladar a los equipos directivos "el agradecimiento por el gran trabajo realizado, así como para ofrecer una vez más la máxima colaboración ante cualquier necesidad".

Desde el IES se solicitó al Ayuntamiento el uso de las instalaciones deportivas municipales para las clases de educación física del alumnado. Petición que fue atendida por el edil de Deportes y por el Alcalde.

ALUMNOS CURSO 2020-21

En el IES Enric Valor el curso comenzó con 570 alumnos/as, a los que posteriormente se sumaron los 24 matriculados en el ciclo formativo de sistemas microinformáticos y redes con-

cedido por Conselleria para este curso. Mientras que en el resto de centros el alumnado en infantil y primaria este curso alcanza los 1.039 alumnos/as: 384 en el CEIP Cervantes, 167 en el CEIP Azorín, 158 en el CEIP Escriptor Canyís, 135 en el CEIP Mestre Ricardo Leal, i 195 en el colegio concertado Divina Pastora, el cual suma también a esta cifra los 89 matriculados en Secundaria. Mientras que en infantil de primer ciclo, la escuela infantil Mare de Déu del Remei cuenta con 107 alumnos matriculados y la escuela infantil La Retjola con otros 43.

Todos ellos se adaptan a las nuevas condiciones de un curso

diferente en el que han visto modificarse espacios, en el que las relaciones con compañeros de otras clases ya no son posibles, en el que celebraciones tradicionales como los festivales de Navidad, tal y como los conocían, quedan en suspenso, y en el que deben seguir las clases con mascarilla y con la distancia social recomendada. Cambios destacados y nuevas normas que en el caso del alumnado que se incorpora por primera vez a las aulas, no ha permitido que el inicio de curso fuera como en otras ocasiones pero que desde los centros se encargan de hacer lo más fácil posible.

PUNTS DE VENDA D'EL VEÏNAT

C/ Plaza la Sala N°3 bajo

633 519 530

torredepaper@gmail.com
[torre de paper](https://www.facebook.com/torre_de_paper)
[torre_de_paper](https://www.instagram.com/torre_de_paper/)

ANTÍGONA
LLIBRERIA • PAPERERIA

Carrer Pablo VI, 10
Tel. 688 793 084

SERVICIOS

Nueva inversión en asfaltado de caminos

El camino del Paraje de la Alquebla ha sido otro de los elegidos para su asfaltado dado que presenta gran afluencia de paso de vehículos por el alto numero de casas de campo que existen en la zona.

Según el concejal del área, Salvador Giménez, "esta actuación era muy necesaria y en cuanto ha habido disposición económica la hemos llevado a cabo".

La intervención ha supuesto una inversión municipal de 18.000€, destinados tanto al asfaltado de un gran tramo del camino, como al arreglo de varias zonas deterioradas. Esta actuación viene a completar

la realizada a primeros de año mediante la cual se acometieron mejoras en el camino que va al Polideportivo, pedanía del Fondó, y la entrada del camino a Ecociudad.

No obstante, a pesar de estas actuaciones, Giménez señala que "soy consciente de que hay muchas más necesidades de arreglo de caminos, y que todas son muy necesarias. En este sentido seguiré trabajando para poder llegar al mayor número de caminos posibles".

De esta forma en este año 2020 se han invertido más de 53.000€ y no se descarta que haya más inversión de aquí a final de año.

BIENESTAR SOCIAL

Nueva actuación de mejora en las viviendas sociales de Monóvar

Representantes del EVha y equipo técnico con el edil durante la visita a las obras.

El pasado 14 de septiembre se iniciaron las obras de rehabilitación de los edificios y espacios comunes de los bloques de viviendas de promoción pública de la Generalitat ubicadas en la zona de la Alameda. Unos trabajos que se centrarán en las cubiertas, fachadas, instalaciones y zaguanes, así como en las mejoras de accesibilidad y en espacios comunes como ascensores o escaleras.

La Entidad Valenciana de Vivienda y Suelo, EVha, dependiente de la Generalitat Valenciana, es la encargada de esta actuación que supone una inversión de 241.366 euros, y que se

espera finalice en un período de cuatro meses. Unos días después del arranque de las obras, responsables del EVha y equipo técnico visitaron los bloques junto al edil de Bienestar Social, Emilio Martínez. Desde la concejalía se valora de manera satisfactoria "la gran implicación de la Generalitat con las viviendas sociales de Monóvar". Destacando que "durante el primer cuatrimestre del año la Generalitat ha realizado reformas interiores en 18 viviendas en los diferentes bloques de viviendas sociales de nuestro municipio con una inversión de más de 350.000 euros".

CULTURA

Sigue abierto el plazo de inscripción en la muestra de Balconades

Hasta el próximo 20 de octubre sigue abierto el plazo de inscripción en la muestra de arte en la calle organizada desde la Biblioteca Pública. La temática elegida en esta edición de "Balconades" es la dualidad confinamiento-libertad, sobre la cual se centrarán los trabajos participantes. Las inscripciones

se realizan en la Biblioteca previa entrega en depósito de cinco euros que se devolverán posteriormente.

El Ayuntamiento facilitará las telas para la realización de los trabajos, en diferentes medidas, según la edad de los participantes, ya que la convocatoria está abierta también a los menores

de 14 años. La muestra que se inaugurará el 6 de noviembre, ocupará la zona de la Plaza de la Sala y calles adyacentes, aunque el emplazamiento podría variar en base a las obras participantes.

Cada autor/a podrá presentar un máximo de tres obras dentro de la convocatoria, y poner precio a las mismas si lo desea.

MEMÒRIA HISTÒRICA

Trist final per a uns treballs molt esperats

L'exhumació de la fossa comuna de Monòver confirma que els cossos van desaparèixer en unes obres realitzades el 1988.

El passat 10 d'agost començaven els treballs d'exhumació en la fossa comuna del cementeri de Monòver, uns treballs en els quals s'havien depositat moltes esperances, especialment per part dels familiars dels represaliats que, segons la documentació existent, havien sigut soterrats en aquest punt. Des d'aleshores totes les mirades estaven posades en els sondatges que es portaven a terme per part del personal de l'empresa a qui havien estat adjudicats els treballs per part de Conselleria.

Poc més d'un mes després, la realitat que es presentava als familiars s'allunyava totalment de la desitjada. Així ho exposava Iñaki Pérez Rico, Director General de Qualitat Democràtica, Jorge García, arqueòleg responsable dels treballs, l'Alcalde, Alejandro García i la regidora de Memòria Històrica, Júlia Tortosa, presents en la reunió a que eren convocats per conèixer en detall l'actuació realitzada a Monòver.

Pérez Rico, va ser el primer en informar que en total havien estat huit els sondejos realitzats al cementeri, tots ells, lamentablement infructuosos en no trobar cap cos amb signes de violència. Com assenyalava a la seua intervenció, "el cas de Monòver era un dels millor documentats i en el qual no s'esperava un final com aquest" que qualificava de "terrorífic".

Després dels tres primers sondatges realitzats, sense èxit, una persona contactava amb els responsables polítics, per a comunicar que anys enrere, durant uns treballs que li van estar encomanats al cementeri, va traure amb la maquinària utilitzada restes humanes que va tirar fora del recinte. Uns fets que daten de 1988 i que reconeixia no haver exposat abans per por.

Malgrat que aquesta confesió podia justificar el resultat totalment nul dels tres primers sondatges, els treballs van continuar amb cinc més que finalment evidenciaven que el final no anava a ser l'esperat inicialment.

Per la seu part, el responsable dels treballs d'exhumació, l'arqueòleg Jorge García va certificar que "per més que es va intentar tot apunta a que el testimoni facilitat en iniciar-se els treballs és l'única explicació vàlida al respecte". A nivell comparatiu i com a mostra dels esforços realitzats, García exposava que "a l'anterior exhumació portada a terme, concretament a Castelló, es van remoure un total de 28m³ de terra, mentre que a Monòver han estat el doble".

Com deia, en les dos primeres excavacions es va trobar terra que havia estat remoguda i algunes restes xicotetes que provaven que amb anterioritat hi havien hagut cossos en aquest punt. Segons la versió de qui en el seu dia portava a terme aquells treballs, recorda haver-se desfet d'uns 8 o 9 cranis, xifra que podria ser el doble, en tant que els treballs es portaven a terme de nit amb una visibilitat reduïda. Lamentablement, les restes trobades que es limitaven a ossos xicotetes, no podien aportar cap mena d'informació que poguera donar alguna pista que permetera una identificació posterior.

El relat dels fets que anava exposant-se es barrejava amb les llàgrimes dels familiars que escoltaven les diferents intervencions mentre tractaven d'asumir aquest trist final, o en alguns casos, continuaven demanant que la recerca continuara en altre punt, aferrant-se així a qualsevol resquici per mantenir l'esperança.

Per la seu part l'Alcalde assenyalava que "no hi ha paraules

Reunió amb els familiars per comunicar-los el procès seguit amb els treballs.

Els treballs d'exhumació van començar al cementeri el 10 d'agost.

per a explicar-ho", manifestant sentir enormement el que ha passat. Com exposava, "amb la informació existent estava clar el punt on es troava la fossa i eren moltes les il·lusions depositades en aquests treballs d'exhumació que eren l'objectiu de les gestions iniciades anys enrere per Lourdes Pastor, com a regidora de Memòria Històrica". En aquests termes s'expressava també l'actual regidora de Memòria Històrica, Júlia Tortosa, qui comunicava als familiars que "la persona que havia informat dels fets ocorreguts en 1988, està molt afectada.

Que en veure les notícies que es publicaven en premsa en relació a aquests treballs d'exhumació, es va veure en la necessitat de confessar el que havia estat callant durant tots aquests anys per por". En definitiva, un final d'allò més trist que no permet tancar ferides i que afegeix un punt més de dolor i tristor a la història d'aquestes famílies que esperaven esperançades poder recuperar els seus.

Des de la Conselleria s'estudia ara la possibilitat de fer un memorial per restituïr la dignitat d'aquestes víctimes.

FESTES

Un setembre polèmic

Les activitats alternatives programades a principi de setembre van arribar amb polèmica en la premsa i xarxes socials.

Sense festes però amb activitats alternatives en la programació durant els dies en què s'haguera homenatjat a la Patrona, va començar el mes de setembre. Una programació similar a la que durant les nits de juliol també es va portar a terme a la Plaça de la Sala, però que, en aquesta ocasió, va venir acompañada de polèmica en la premsa i en les xarxes socials. Tot després que des de l'oposició, el Partit Popular denunciara l'incompliment de les mesures de seguretat exigides per a la celebració d'aquests tipus d'actes. La falta de control de l'aforament i de les distàncies de seguretat per a prevenir contagis, van ser els arguments que van fer servir els populars per a recriminar al govern l'organització i celebració d'aquesta programació alternativa entre el 5 i el 8 de setembre. No obstant això, el públic assistent als diferents actes, tant en juliol com en setembre, es va sotmetre a les mesures pertinents i l'aforament es va restringir a 300 localitats malgrat que el màxim autoritzat per les autoritats sanitàries era de 400 persones. Així ho exposava l'Alcalde, Alejandro García, qui destacava que "el comportament del públic en tots els actes programats ha estat modèlic i sense cap tipus d'aglomeració". Un fet que el portava a considerar que "tant les publicacions aparegudes en premsa, com les manifestacions dels membres del Partit Popular són manipulacions de la realitat, ja que o desconeixen la normativa de la Generalitat en vigor o directament menteixen".

Com exposava García, l'aforament en el recinte que es va acotar a la Plaça de la Sala per al públic, es va limitar a 300 localitats, xifra que a més, tampoc es va cobrir en la seua totalitat

David Vera amb "el Botifarra" a la Plaça de la Sala. Foto: Ernest Sabater.

Concert de La Artística a la Plaça de la Sala.

en cap de les actuacions que es van portar a terme. Així mateix, al control d'accés al recinte tots els assistents se sotmetien a la corresponent presa de temperatura, s'exigia mascareta per a seguir l'espectacle i rentat de mans, abans d'accendir, amb gel hidroalcohòlic.

Actuacions similars es portaven a terme també durant aquests dies a la Societat Cultural Ca-

sino de Monòver amb el doble d'aforament, després de rebre la corresponent autorització per part de Conselleria, però, en aquest cas, no hi va haver cap polèmica al respecte sobre la celebració d'aquests actes.

Associacions locals com la Coral monovera Virgen del Remedio, l'agrupació musical La Artística, o el grup Monahuar van compartir programació amb al-

tres com Pep Gimeno "Botifarra", les monologuistes Maria Juan i Carol Tomás, o el tribut a Ana Belén i Victor Manuel. Tot sense oblidar la vesprada inaugural de la programació dedicada integralment al públic infantil.

A banda d'aquests actes, les referències a les festes que quedaven suspeses mesos enrere, van estar presents també en altres gestos com la projecció d'un vídeo on els pregoners i pregoneres dels últims anys llançaven un missatge a la població. Una gravació que es projectava a la Plaça de la Sala durant el concert de La Artística i que també es va poder veure a través de les xarxes socials.

També, la nit del 8 de setembre, es disparava un castell de focs d'artifici, en honor a la Patrona, des de l'ermita de Santa Bàrbara, recuperant-se així una tradició perduda des de fa uns anys.

Així mateix, des de la Junta Festera s'organitzava un concurs per vestir de festa els balcons de la població, encara que no es va obtenir la resposta desitjada. I des de la Parròquia es portaven a terme els actes religiosos propis de festes com l'ofrena a la Patrona, adaptats a la situació actual, sense el colorit habitual d'altres anys i amb la corresponent restricció d'aforament en l'interior de l'església.

Un final d'estiu tan estrany com tot des que la Covid-19 fera acte de presència i condicionara les nostres vides i les nostres tradicions.

Les pròximes activitats festives que caldrà anotar al calendari a partir d'ara serien les vinculades a la Fira de Santa Caterina, una cita que lamentablement tampoc mantindrà l'estructura d'edicions anteriors en tant que alguns actes no podran ser.

CULTURA

El Teatre Principal reprén l'activitat

L'espectacle torna al Teatre Principal en octubre amb les corresponents mesures de seguretat i amb aforament limitat.

Des que acabara el confinament el Teatre Principal sols ha obert les seues portes per a la presentació de l'últim llibre de Natxo Vidal a finals de juny. Les condicions actuals portaven a programar els primers actes culturals amb que es reprenia l'activitat a l'aire lliure. Així, la Plaça de la Sala va ser durant el mes de juliol el lloc elegit per a la realització de diferents activitats com concerts o com l'espectacle de monòlegs que va tancar aquestes nits d'estiu. Un escenari que a principi de setembre tornava a ser l'elegit de nou per a la celebració d'actes diversos. Tot sempre amb les mesures de seguretat corresponents per al públic assistent i amb la limitació d'aforament, controlat amb l'entrega prèvia de les entrades per als assitents.

Ara, a l'octubre, coincidint amb l'inici de la nova temporada el Teatre torna a obrir les seues portes encara que ho fa obligatòriament també amb limitació d'aforament donada la situació. Actualment el que permeten les autoritats sanitaries és l'ocupació d'un 75% de l'aforament, amb la qual cosa passaran a poder ser ocupades un total de tres-centes localitats entre el pati de butaques i la primera planta. Cent-cinc a la part central del pati de butaques, setanta-cinc a la part posterior i cent-vint a l'entresol, a més de les llotges que també podran ser ocupades sempre per nuclis familiars.

Així mateix continuaran aplicant-se les mesures que ja es van emprar aquest estiu en les actuacions de la Plaça de la Sala, tant a l'hora d'accendir al Teatre com prèviament en la compra de les entrades, en continuar requerint-se facilitar les dades personals i número de contacte de cadascuna de les persones que assistisca als diferents espectacles programats per facilitar

La regidora de Cultura, Júlia Tortosa, al Teatre Principal.

la seua localització en cas que posteriorment fora necessari.

El primer muntatge en inaugurar la temporada de tardor serà el que porta per títol "La aventura en concierto", a càrrec de Clap Clap Producciones. Un tribut a Frozen que de segur farà les delícies del públic infantil i que arriba a escena el divendres 4 d'octubre, a les 18h.

Posteriorment, el dissabte 17 d'octubre, de nou serà el públic infantil el destinatari de la proposta d'Aboon Teatre. "Baby esfèric" és el títol d'aquest muntatge pensat per a xiquets d'entre sis mesos i tres anys que es portarà a terme en dues sessions, la primera a les 17h i la segona a les 18:30h.

ALTRES ACTIVITATS

A banda dels actes programats al Teatre, l'agenda cultural d'octubre inclou també altres propostes a l'aire lliure com la presentació del conte de la xiqueta monovera

Laia Esteve, el 4 d'octubre, o com l'espectacle Oyun que tindrà com a escenari l'àgora de la Casa de Cultura. El 9 d'octubre a les 12:30h, i per tal de commemorar el Dia de la Comunitat Valenciana, el públic assistent tindrà l'oportunitat d'acostar-se a un muntatge que combina humor, originalitat i una depurada tècnica de malabars.

Però, no sols l'àgora de la Casa de Cultura acollirà activitat aquest mes, també ho farà l'ermita de Santa Bàrbara on el diumenge 18 d'octubre, a les 12:30h, està programat un concert del grup de llaüts Madrigal.

I per a tancar l'agenda del mes d'octubre, el dissabte 31, arriba Trébol Teatre amb un espectacle on els monstres són protagonistes. Una activitat que servirà per a festejar la vesprada de Tots Sants un any més, encara que com la majoria de celebracions enguany, amb notables diferències respecte a edicions anteriors. Encara que

initialment estava prevista una desfilada per la població d'aquests monstres, la situació actual obliga a que l'acte sols puga portar-se a terme a la Plaça de la Sala, on els xiquets i xiquetes tindran una cita a partir de les 19h.

PROPOSTES A L'AIRE LLIURE

D'aquesta manera, i encara que l'activitat es reprén al Teatre, amb les mesures corresponents, com exposa la regidora de Cultura, Júlia Tortosa, "començarem poc a poc, i continuant programant a l'aire lliure sempre que es puga". Per a Tortosa, "les actuacions que s'han portat a terme al juliol i setembre, han sigut satisfactories i seguirem en aquesta línia ja que si es fan altres activitats, també podem seguir consumint cultura, sempre que les condicions ho permeten i s'adopten les mesures necessàries".

De moment, l'única activitat que s'ha optat per deixar fora de l'agenda cultural d'octubre és la de "L'hora del conte", en tant que aquesta es portava a terme a la Biblioteca on és més complicat mantenir la distància social.

Mentre la programació d'octubre va avançant, ara tots els interrogants estan posants en la pròxima edició de la Fira de Santa Caterina. De moment, la regidora ja avança que "enguany no podrà celebrar-se la tradicional foguera" i que la Fira com l'esperem cada any "és molt difícil que puga ser". A hores d'ara s'estudien opcions diverses perquè haja una alternativa, especialment per a les associacions locals però pel moment sense concretar definitivament què podrà ser enguany.

Un moment complicat per a tot i també, com no, per a programar actes que any rere any formaven part de l'agenda cultural i de les nostres tradicions, i que ara queden en suspens.

EL NOSTRE PARLAR

El valencià en època del coronavirus

En aquests temps de pandèmia no volem deixar d'aprendre sempre més i més sobre la nostra llengua. Des que vam tenir informació del brot epidèmic declarat a Wuhan el novembre de 2019, el coronavirus i les seues característiques ocupen quasi la totalitat de l'actualitat informativa i, per consegüents, tots i totes sabem una mica de virus i contagis.

Dedicarem esta nova entrada a un article ben interessant del TERMCAT en què s'explica tot el que cal saber per a parlar correctament sobre el virus i la malaltia que tant preocupa el món sencer.

Començarem pel nom de la malaltia. El nom oficial, segons l'OMS, n'és **COVID-19** (de l'anglès corona virus disease, i la xifra 19, per l'any en què va sorgir). Com que es tracta d'un terme molt mediàtic, en contextos informals es pot tractar com un nom comú: 'covid-19', com la 'sida'. Ara bé, com que no es tracta d'un nom propi, recordeu que no es pot escriure amb majúscula inicial ('Covid-19').

El TERMCAT també explica que, si el que necessitem és un nom genèric per a la malaltia, l'OMS recomana el terme malaltia per coronavirus del 2019. Així, amb l'especificació de l'any en què ha sorgit, per no confondre'ns amb altres malalties o pneumònies causades per altres

coronavirus, tant en animals com en éssers humans.

Pel que fa al nom del virus, el nom oficial aprovat per l'ICTV (Comitè Internacional de Taxonomia de Virus) és **coronavirus SARS-CoV-2**. Tanmateix, l'OMS recomana fer servir formes com "el virus responsable de la COVID-19" o "el coronavirus de la COVID-19" (imitant formes com virus de la grip o virus de la sida) en contextos divulgatius.

Ben interessant és també el gènere de la sigla COVID. El gènere de la sigla COVID-19, que s'ha agafat prestada de l'anglès, és el femení ("la COVID-19"), ja que fa referència a la malaltia o la síndrome respiratòria.

Com a última dada interessant, i per si algú encara no ho sap, diferenciem entre "pandèmia" i "epidèmia". Segons el Diccionari Normatiu Valencià, una epidèmia és una malaltia transitòria, generalment infecciosa, que es propaga a un gran nombre de persones d'una zona concreta. Mentre que la pandèmia es dona quan una epidèmia s'escampa i afecta quasi la totalitat de la població.

Per acabar, podeu consultar tota la terminologia relacionada amb aquest tema en el diccionari en línia **Terminologia de la COVID-19**.

Marta Tortosa Corbí

ASOCIACIONES

Alternativa a la Marcha Rosa

Macarillas y cubrebalcones como gesto de solidaridad

La situación actual no permite la organización este año de la Marcha Rosa por las calles de Monóvar. Por ello, desde la sede local de la Asociación para la lucha contra el cáncer se ha propuesto otra alternativa que se llevará a cabo coincidiendo con el día en que la marcha hubiera salido a la calle. La idea es poner a la venta cubrebalcones con los que adornar las fachadas el próximo 18 de octubre, como una muestra de solidaridad. Además, también se podrán adquirir en la sede mascarillas al precio de tres euros con las que colaborar con la asociación. Como en ediciones anteriores, el edificio del Ayunta-

miento también se iluminará de manera especial sumándose así a la convocatoria.

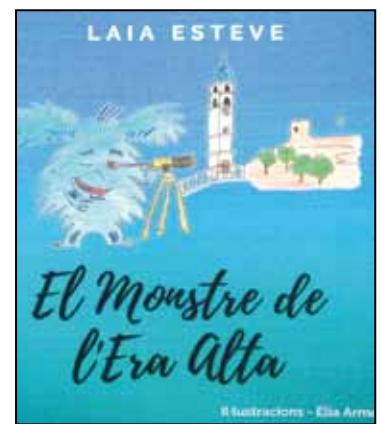
CULTURA

La xiqueta Laia Esteve presenta el seu primer conte a Monòver

La xiqueta Laia Esteve presenta aquest diumenge 4 d'octubre, a l'àgora de la Casa de Cultura, el seu primer conte. Una història que porta per títol "El monstre de l'Era Alta" i que descriu com "un conte per a somiar en com volem que siguen les coses i demostrar que el canvi està a la nostra mà per a aconseguir el que realment desitgem".

Laia té set anys i va presentar aquest escrit al concurs de relats radiofònics de La Teua Ràdio en l'edició d'enguany, decidint aquest estiu "il·lustrar-lo, maquetar-lo i provar a imprimir-lo per veure com quedava". El resultat d'aquesta prova el podrem veure en la presentació preparada per al diumenge, a les 12 del migdia, a l'àgora de la Casa de Cultura.

La presentació correrà a càrrec de l'arxivera i bibliotecària municipal, Alicia Cerdá, i en l'acte intèvindrà també la historiado-

ra municipal Paqui Limorti.

La història de Laia, compta a més amb les il·lustracions realitzades per Èlia Armero i amb la col·laboració de l'escriptor monòver Paco Corbí, autor del pròleg.

Com assenyala la seua creadora, "un conte tendre per a aprendre a buscar la belesa a l'interior i no deixar-se enganyar per les aparençies i la superficialitat".

PATRIMONI

Una interessant aproximació al patrimoni monover

Amb tota seguretat una de les poques coses bones del 2020 és el projecte que avançaven fa unes setmanes en xarxes socials Javier Polo i Joan Ochoa. Dos joves monovers, que han estudiat respectivament, un grau en disseny gràfic i en enginyeria, i que són els responsables directes d'una iniciativa que promet molts bons moments. Ambdós porten més d'un any treballant en el que serà el primer joc de cartes de Monòver. Una idea que va sorgir simplement com una diversió per compartir amb els amics però que ha passat a ser un projecte d'allò més interessant.

"El desgavell" és el nom elegit per a aquest joc de cartes que presenta influències d'altres als quals són aficionats com La Fallera calavera. Un projecte divertit que a més tracta d'apropar el patrimoni monover a la població, de manera entretinguda i amb l'objectiu que siguem conscients del valor

d'allò que ens envolta. Les seues inquietuds per conèixer millor el nostre patrimoni han estat presents des de sempre en aquests dos joves que reconeixen que han tingut una important font documental en els seus avis. Al temps que també assenyalen que els han servit d'inspiració altres iniciatives com les rutes de patrimoni o l'onque Pere el bandero.

DINÀMICA

Encara que haurem d'esperar un poc per conéixer més específicament la dinàmica del joc, els seus creadors avancen que tot gira al voltant d'unes desastroses festes de setembre a Monòver on una gota freda acaba amb tot el patrimoni. Un punt de partida caòtic a partir del qual els jugadors hauran d'esforçar-se per aconseguir la seu reconstrucció, amb l'ajuda de personatges de Monòver. Una proposta amb referències diverses i elements que de segur

Javier Polo i Joan Ochoa, creadors del joc.

seran coneguts i despertaran, a parts iguals, riures i curiositat per conéixer més detalls. Sens dubte una idea fantàstica per apropar el nostre patrimoni i la nostra cultura d'una manera atractiva i divertida.

Encara que sense concretar

pel moment la data de llançament del joc, la idea és que la primera edició puga finançar-se mitjançant la fórmula de crowdfunding, així que caldrà estar atents a les indicacions dels seus creadors per a aconseguir aviat el nostre joc.

EXPOSICIONS

Tres propostes diferentes per a les exposicions d'octubre

L'agenda d'exposicions en el mes d'octubre inclou tres cites d'allò més atractives per als més menuts. Les que tindran amb els Nanos i Gegants el 4, 9 i 25 d'octubre a la Plaça de la Sala a les 12 del migdia. Una manera de permetre'ls gaudir, encara que d'una manera més tranquila, d'aquests personatges que enguany, per la situació actual, no han pogut acudir a les cites habituals al juliol ni al setembre. Una mena d'exposició a l'aire lliure que aquest mes forma part de l'agenda cultural juntament amb altres propostes com la mostra d'artistes plàstics monovers que serà inaugurada el divendres 9

La primera dona en incorporar-se a La Artística de Monòver.

d'octubre al Kurssal Fleta i que podrà visitar-se fins al 25. La convocatòria ha quedat lligada des de fa uns anys a aquesta data del 9 d'octubre i permet acostar-nos a les obres dels artistes monovers participants en aquest esdeveniment anual. Agafarà el relleu, ja el 30 d'octubre, altra exposició que porta per títol "Dones pioneres a les Bandes Valencianes", una mostra coordinada per la Federació de Societats Musicals de la Comunitat Valenciana que fa un repàs per la incorporació de les primeres dones a les agrupacions musicals de la Comunitat Valenciana. L'exposició podrà visitar-se al Fleta fins al 15 de novembre.

JUVENTUD

Juventud prepara una alternativa a Operación Fama

Desde la concejalía de Juventud se han programado dos interesantes actividades para el mes de octubre. La primera de ellas es un taller de skate y patinete que se llevará a cabo los días 5 y 7 de octubre, en horario de 18 a 20h. Tras la reciente inauguración de la pista de skate en el parque del Salitre, y con el objetivo de fomentar esta práctica deportiva, se ha lanzado esta interesante propuesta a los jóvenes.

Los participantes aprenderán medidas de seguridad para una correcta práctica, al tiempo que aprenderán a dominar el patinete o monopatín y a trabajar la habilidad y el equilibrio.

CONCURSO DE VÍDEOS

Por otra parte, ante la imposibilidad de celebrar este año la edición 2020 del concurso de coreografías

Operación Fama, desde Juventud se ha buscado una alternativa que permita seguir potenciando actividades relacionadas con el baile y la música.

La opción elegida ha sido la organización de un concurso de vídeos que permitirá suplir, en cierta forma, la falta de convocatoria de Fama este año.

Los vídeos tendrán una duración máxima de tres minutos y las categorías para participar se dividirán por edades: una para los nacidos entre 2010-2008, otra para los nacidos entre 2007-2005 y una tercera categoría para los nacidos entre 1995 i 2004.

Los vídeos se enviarán a Puntjove a partir del 15 y hasta el 22 de octubre, mientras que las votaciones para elegir a los mejores de cada categoría se realizarán del 23 al 25 de octubre.

Uno de los grupos participantes en la pasada edición de Operación Fama.

Las bases y autorizaciones para poder participar en este concurso Operación Tiktagram, están disponibles en las instalaciones de Puntjove, donde los interesados

recibirán toda la información referente a esta convocatoria. Los ganadores de cada categoría conseguirán un obsequio valorado en 100 euros.

EL COTO. CUADERNO DE CAMPO: Aves

Zorzal charlo (Griva)
Turdus viscivorus
Longitud: 26-29 cm

RESIDENTE

zorzal robusto y de gran tamaño

ave forestal aunque en invierno se puede ver también en zonas de cultivo con arbolado

se alimenta de insectos, caracoles, lombrices, arañas, etc además de frutos y semillas

AYUDAS

Concedidas las ayudas para hacer frente al impacto del Covid-19

57 ayudas aprobadas por importe total de 71.565,58 euros

El pasado 15 de julio finalizaba el plazo de presentación de solicitudes para participar en la convocatoria de ayudas convocadas desde el Ayuntamiento para el comercio local. Unas ayudas aprobadas por Pleno y dirigidas a paliar los efectos negativos de la crisis por el Covid-19.

Un total de 23 solicitudes fueron las presentadas en esta convocatoria, resolviendo la aprobación de 17 de ellas y desestimándose las 6 restantes por no cumplir alguna de las condiciones establecidas en las bases.

Los importes máximos subvencionables por beneficiario podían alcanzar los 2.000 euros, sumando en total las ayudas concedidas la cantidad de 18.020,73 euros. Cantidad financiada íntegramente con fondos del Ayuntamiento.

Junto a estas ayudas al comer-

cio local, se convocaron también las dirigidas a autónomos, profesionales y pequeñas empresas de Monóvar de menos de diez trabajadores, con el mismo objetivo de contribuir al impacto del Covid-19. En este caso, las solicitudes presentadas dentro del plazo establecido fueron un total de 48, resultando estimadas 40 de ellas. Las ocho restantes quedaron fuera por no aportar la documentación obligatoria requerida en las bases.

También aquí, el importe máximo por beneficiario era de 2.000 euros, aunque la financiación en este caso pasa a corresponder a fondos de la Diputación de Alicante. En total estas ayudas directas dirigidas a autónomos profesionales y pequeñas empresas de nuestro municipio asciende a 53.544,85 euros.

COMERCIO

Propuestas de los comerciantes Para los próximos meses

La asociación de comerciantes de Monóvar trabaja ya en las actuaciones a realizar en los próximos meses como la campaña de Navidad. Tema que se abordó en la reunión que mantuvieron los socios días atrás en las instalaciones de la Sociedad Cultural Casino de Monóvar, y en el transcurso de la cual se trataron otras cuestiones como las actuaciones que se están realizando para potenciar la imagen de la asociación en redes sociales.

A la reunión asistió también el edil de Comercio, Emilio Martínez, quien informó a los socios del convenio con el Ayuntamiento, que contempla un presupuesto de 2.000 euros para actuaciones de promoción de la asociación.

Entre otras cuestiones, se planteó también la posibilidad de fusionarse con la asociación de comerciantes del Mercado para poder acceder así, de forma conjunta, a más ayudas.

BIENESTAR SOCIAL

Convenio de colaboración con la Fundación Muñoz Batiste

Bienestar Social firma los convenios de colaboración con entidades locales y con la Fundación Juan I. Muñoz Batiste.

El pasado 14 de septiembre la concejalía de Bienestar Social gestionada por Emilio Martínez firmó un convenio de colaboración con la Fundación Juan I. Muñoz Batiste. Mediante este convenio el área de Bienestar Social ofrecerá la formación necesaria para cuidadores/as de personas dependientes. Esta formación es un compromiso que adquieren los/as cuidadores/as cuando se tramita la dependencia si se solicita como recurso la ayuda económica para cuidados en el entorno familiar.

En la actualidad desde esta área se gestionan en el Programa de Dependencia un total de 603 expedientes, muchos de ellos con este recurso.

Por otra parte, a finales de agosto, se firmaron también los convenios de colaboración entre el Ayuntamiento y diferentes entidades sin ánimo de lucro de nuestro municipio. Un total de once asociaciones, entre las que se reparten 39.000 euros, y que en 2020 han centrado su trabajo en la ayuda que han necesitado muchas familias por la Covid-19.

Firma del convenio con la Fundación Juan I. Muñoz Batista.

INSTALACIONES

Instalaciones deportivas con medidas de seguridad

Los campos de deporte Santa Bárbara y los pabellones están en activo siguiendo el protocolo consensuado con los clubs.

Desde principio de agosto los campos de deporte Santa Bárbara y los pabellones deportivos abrieron a los usuarios permitiendo que los clubs pudieran hacer uso de las instalaciones siguiendo el protocolo sanitario consensuado con todos ellos desde la concejalía de Deportes. Un protocolo que tiene como objetivo garantizar la seguridad de los deportistas que utilicen estas instalaciones y marcar pautas comunes que garanticen que los clubs puedan prepararse y entrenar para competiciones futuras, siempre que la Federación permita competir.

Entre las medidas adoptadas figuran el acceso exclusivamente de los deportistas, la toma de temperatura, la obligatoriedad de utilizar mascarilla y la desinfección de manos, junto a otras

como la desinfección del material utilizado durante el entrenamiento.

El protocolo consensuado entre el Club Bàsquet Monòver, el Club Handbol Santa Bárbara, el Monòver Atlètic, el Monòver

C.D, el club d'Atletes Promeses Monòver y los clubs de Karate y Sac Jutsu, ha sido coordinado desde la concejalía de Deportes que además ha facilitado material como alfombras desinfectantes, termómetros o gel hidroalcohólico

para garantizar la seguridad de los deportistas.

La situación actual y como medida preventiva, no permite, por el momento, el acceso a vestuarios y gradas. Acceso que se espera pueda ser modificado, parcial o totalmente, en cuanto sea posible.

El edil del área, David Amorós, "desea que la normalidad vuelva lo antes posible para que si, finalmente, se retoman las competiciones federadas, los partidos puedan contar con espectadores ya que resulta extraño ver las instalaciones sin público".

Por otra parte, la utilización del rocódromo en el pabellón está limitada a dos personas por sesión y siempre solicitando cita previa por correo electrónico a la dirección concejaliadedeportes@monovar.es.

KARATE

Deportes habilita un espacio para los clubs de Karate y Sac-Jutsu

Desde los clubs deportivos de Karate y Sac-Jutsu de Monóvar se comunicó a la concejalía de Deportes la dificultad para poder seguir con la actividad dada la complicada situación actual. Un problema que se ha podido solucionar con la adecuación de

una sala ubicada en los campos de deporte Santa Bárbara.

Para poder atender esta petición la concejalía ha efectuado diferentes trabajos de reforma y mantenimiento en la sala destinada a estos clubs deportivos como el impermeabilizado y

pintado e instalación de uno de los tatamis con que contaba la concejalía para la puesta a punto de la instalación.

De esta manera se ha podido evitar que los clubs, que cuentan con un destacado número de aficionados, perdieran la actividad.

PUNTS DE VENDA D'EL VEÏNAT

Librería - Juguetería

Mayor, 176 | 03640 Monóvar
Tel. 96 547 34 61

LIBRERIA EDUCATIVA
Mar de Nubes

Poeta Remedios Picó, 3 | 03640 Monóvar
Tel. 685 675 015

BALONMANO

A las puertas del ascenso

El Club Handbol Santa Bárbara quedó segundo clasificado y sin opciones para el ascenso a segunda categoría nacional.

Del 18 al 20 de septiembre se celebró en Ibi la competición de Fase de ascenso a segunda categoría nacional organizada por la Federación de Balonmano de la Comunidad Valenciana y en la que participaba el equipo senior masculino del Club Handbol Santa Bárbara de Monóvar. El equipo monovero se jugaba el ascenso junto con el Club Handbol Ibi, el Club Balonmano Puçol y el Club Handbol de Sueca.

Los resultados obtenidos por el equipo local en los diferentes partidos: una victoria, un empate y una derrota, colocaron a los nuestros en segundo lugar de

la clasificación, y por tanto, sin opciones de ascenso de categoría.

A pesar de todo, el equipo presentó una buena imagen dentro de la pista compitiendo contra muy buenos rivales.

La fase de ascenso estuvo marcada por los protocolos de seguridad y restricciones en cuanto a aforo en la instalación, aunque los seguidores que no pudieron acceder al interior, pudieron seguir los partidos por streaming en directo.

Ahora empieza una nueva temporada con nuevos retos y seguro que los locales volverán a disputar otra fase de ascenso.

CARRERA

Suspendida la Carrera Monte Coto

La situación actual ha llevado a la organización de la XV carrera por montaña Monte Coto a adoptar la difícil decisión de suspender la prueba en la edición 2020. El progresivo empeoramiento de la situación por el Covid-19 fuerza así a eliminar

este año del calendario una de las pruebas deportivas más esperadas de la temporada y que cada edición cuenta con una participación destacada. Desde la organización agradecen el apoyo recibido y esperan que la próxima convocatoria sea aún mejor.

Tardor 2020, present i futur

Comença la tardor, tardor 2020, un nou curs polític. Per què present i futur? Perquè, amb els dos peus ja en aquesta nova tardor, cal que mirem devers tot el que farem durant aquests mesos.

El futur s'adreça a seguir actuant amb un dels nostres trets més valuosos: la transparència. Estem decidides a treballar més transparentment que mai davant del Nou Pla de Residus de la Generalitat Valenciana, aprovat l'abril de 2019, i de com pot repercutir en el nostre terme municipal la instal·lació d'un abocador. Hem escoltat les veus tècniques del Consorci de Residus de la nostra zona i les del grup ecologista local HELIACA, qui coneix sobradament el desgast que suposa per al Medi Ambient aquest tipus d'instal·lacions. I com que, en política local, les decisions que es prenen tenen cara i nom també volem escoltar les veus d'Aitana i d'Álex, de Neus, de Jordi, de Paquita, de Remediet, de Luis i d'Enrique. En conseqüència, aproparem les veus expertes, abans esmentades, a la nostra gent perquè, sense eludir les responsabilitats, puguen exercir el dret a decidir si volen o no volen l'abocador. La gestió dels residus és una responsabilitat municipal i individual i cal dur-la a terme de forma sostenible, eficaç i eficient.

En present estem iniciant els tràmits per aconseguir que l'Escoleta Infantil LA REJOLA oferisca tots el seus serveis gratuïtament. El futur: augmentar l'oferta de places gratuïtes en esta etapa educativa.

Seguint amb l'escolta de les nostres veus, s'està col·laborant amb un grup de joves en un nou programa per a la graella de programació de Ràdio Monòver en el qual siguen les veus de la nostra joventut les que s'escolten respecte a temes actuals, del seu interès, on tinga cabuda la nostra música jove. Hem d'obrir els espais de comunicació a les noves generacions que s'estan formant en disciplines tan importants com el periodisme i la política. APOSTEM PEL FUTUR i per la LLIBERTAT D'EXPRESIÓ.

Ràdio Monòver ha de ser un mitjà de comunicació local dinàmic i al servei de la gent. Per la qual cosa obrirem una bústia perquè participe la ciutadania.

En present tenim energia, il·lusió i creiem en el nostre projecte, fet per i amb la gent de Monòver.

El futur: un poble millor.

En memòria de les 26 persones afussellades pel franquisme i en suport a les seues famílies.

Rafael Celestino Tafaya de Elda, Silvestre Corbí Payá de Monóvar, Antonio Gómez López de Elda, José Herrero Pastor de Pinoso, Antonio Leal Pérez de Monóvar, José López Guill de Pinoso, Luís Poveda Giménez de Monóvar, Francisco Martínez Marco de Monóvar, Mariano Noguerón García de Elda, Juan Verdú Berenguer de Monóvar, Sebastián Verdú Berenguer de Monóvar, Andrés Tortosa Gil de Pinoso, Joaquín Albiñana Fuentes de Salinas, Vicente Barberá Tordera de Monóvar, José Esteve Santa de Monóvar, Luís García Brotons de Pinoso, Juan García Torres Elda, Pedro Íñiguez Valiente de Elda, Antonio Llorca Poveda de Monóvar, Evaristo Maqueda Payá de Monóvar, Antonio Martínez Moya de Elda, Francisco Mateo Cerdá de Monóvar, Sixto Navarro Pérez de Monóvar, Domingo Valentín Martínez de Elda, Alfredo Pla Peral de Petrer y Juan José Richarte Esteban de Sax.

Ciudadanos

Ocupación ilegal de vivienda

Los concejales del Ayuntamiento de Monóvar, en el pleno ordinario celebrado el 11 de agosto del 2020, dieron el primer paso en contra de la Ocupación Ilegal de Viviendas, aprobando por unanimidad la moción presentada por el Grupo de Ciudadanos de Monóvar, por la que se reclamaban medidas de garantía para la seguridad y convivencia ciudadana, frente a la ocupación ilegal de viviendas. Con ello todos los concejales, nos comprometimos a luchar en la misma dirección, para evitar en lo posible, que ningún ciudadano de Monóvar pase la mala experiencia de sufrir este suplicio.

Con este proceder y sumándonos a los distintos ayuntamientos, que cada uno en su municipio van aprobando esta propuesta; instamos a los diputados del Congreso, a que modifiquen la ley. Existen en la actualidad dos propuestas en el Congreso de los Diputados, presentadas por CIUDADANOS y el PP, solicitando el cambio de la ley, tenemos la confianza que la mayoría de los diputados, sean consecuentes y pueda salir la modificación aprobada.

Invadir la propiedad privada es un DELITO como ratifican los jueces, aprovechar la lentitud de la justicia, para que los delincuentes vivan en casa ajena, creando múltiples problemas económicos y sociales al propietario, que tiene su escritura firmada ante notario, registrada en el Registro de la Propiedad, pagando religiosamente todos sus impuestos, contribuyendo al bienestar de nuestro pueblo, es una grave injusticia que tenemos la obligación de evitar. Los Ayuntamientos son los responsables de la seguridad y convivencia ciudadana, por ello el Ayuntamiento de Monóvar, representado por la totalidad de sus concejales, ha sacado adelante esta moción.

Ante esta situación, el pueblo de Monóvar debe actuar como Fuentovejuna, todos a una. Todos los ciudadanos de Monóvar, debemos estar sensibilizados para denunciar con inmediatez, siempre antes de las 24 horas que se hayan consumado los hechos. Ante cualquier sospecha de ocupación de una vivienda, por estar vacía o porque sus propietarios se hayan ausentado por diversos motivos, denunciar los hechos a las fuerzas de seguridad local, Policía y Guardia civil, con el fin de que nuestros agentes puedan actuar con diligencia, yendo al domicilio ocupado y podrán detener a los okupas por allanamiento de morada o por robo.

Un cero a la izquierda

Cuando un partido se presenta a unas elecciones es porque tiene algo que ofrecer a la población, un proyecto diferente, una forma distinta de hacer las cosas, etc. Pensad, ¿de qué sirve que existan muchas opciones para votar, si luego actúan todos igual?

Pues con esa pregunta salimos del pleno ordinario del pasado mes de agosto. Como sabéis, el gobierno de Monóvar está formado por tres partidos, PSOE, Podemos y Compromís, pues bien, los dos últimos no pintan nada, lo dicen ellos, no nosotros. Veamos:

Veïns presentó una moción al pleno con el fin de reducir los medios de contagio de coronavirus dentro del Ayuntamiento y así, proteger la salud de los monoveros mediante la utilización de "las nuevas tecnologías", tal y como se hace en la mayoría de Ayuntamientos de España. Bajaríamos mucho el gasto de papel, sería más rápido al estar todo digitalizado y evitariamos que un mínimo de 17 personas toquen una misma documentación en un despacho pequeño.

Al igual que en los bares y restaurantes se han quitado las cartas, prensa, etc. porque pueden ser un medio de contagio del coronavirus. Lo normal es que hubiesen votado a favor de la moción, pues no, no se aprobó por los votos en contra del grupo de gobierno.

Así, el portavoz de Podemos+Compromís, con su voto en contra demostró, una vez más, que nada ha cambiado y seguramente nada cambiará. ¿Acaso se puede esperar algo diferente de alguien que preguntó a la portavoz del PSOE qué tenía que votar?...

Esto y su voto en contra, hizo que nuestro portavoz, Guillermo Rico, le preguntara "Sr. Martínez, visto lo visto, ¿me puede decir qué pinta usted en el grupo gobierno de Monóvar?". **L**o que más sorprendió fue la respuesta, "(al Sr. Rico) en cuanto a ¿qué pinto?... Cada vez pinto menos, eso sí se lo puedo decir, cada vez pinto menos...".

Es decir, que **Él mismo se considera "un cero a la izquierda"**, no sabemos qué opinarán sus partidos o sus votantes. Pero desde luego, esa actitud poco les ayuda, cualquiera podría pensar que para estar a la sombra del original y hacer/votar lo que ellos le dicen, ¿para qué votar a la marca blanca?

Lo que han dejado claro es que no están a la altura de las circunstancias y que por su cabezonería se ha evitado reducir la exposición de un mínimo de 17 familias. Nos prometieron que tendrían las soluciones pronto, han pasado dos meses más y siguen sin tomar decisiones.

Ahora muchos/as os habréis dado cuenta de porqué ni siquiera el PSOE habló con Veïns para formar gobierno en su día. Ya lo dicen, la ventaja de tener a tu lado una figura de escayola es que no se mueve, no te hace la competencia y aunque le pisés el pie no se queja.

Por lo que respecta a Veïns, podéis contar con nosotros. Somos la única alternativa, somos el partido de Monóvar. Estamos a vuestra disposición, cuidado, ánimo y mucha fuerza.

Populares Monóvar

Parálisis, dejadez y abandono

Han pasado 6 años y 5 meses desde que gobierna el PSOE en Monóvar. 2312 días donde lo que prometieron no lo cumplen, lo que criticaban lo hacen y donde Monóvar no avanza, está paralizado, dormido, sin futuro, liderazgo ni proyecto.

Tras el confinamiento, el PP presentó un plan con 21 medidas para la reactivación económica y social de todos nuestros vecinos. Muchas de esas iniciativas todavía no se han cumplido. Posteriormente, apoyamos la decisión del gobierno local de suspender las fiestas patronales. Junto a nosotros, todos los partidos de la oposición, Mayordomía, Junta Festera y asociaciones. Sin embargo, para nuestra sorpresa y la de todos los vecinos, hubo programación de fiestas. Conciertos, pirotécnica, iluminación y mucho gasto. 30.000 euros de todos los monoveros fueron innecesariamente a financiar un capricho del PSOE y Podemos, saltándose el consenso al que llegamos, sin previo aviso y sin aceptar crítica alguna.

No escuchan, no aceptan críticas, no responden. El último ejemplo es la censura y prohibición a la que nos han sometido para acceder al registro de entrada y salida municipal. Facturas, solicitudes, subvenciones...temas de interés para los vecinos, que fiscalizamos y preguntamos, desde hace unas semanas tenemos que solicitarlo y cuando tenga a bien el señor alcalde, se nos facilitará. La transparencia municipal, que implantó el PP, ha pasado a peor vida tras 6 años de PSOE.

6 años donde nuestro pueblo está más sucio, dejado y abandonado que nunca. El castillo, Goletja, Santa Bárbara, exconvento, parques, jardines y aceras sufren, se deterioran pese a nuestra insistencia y la de los vecinos que reclaman soluciones que no llegan.

El avance y el futuro de Monóvar es gris, sin ilusión ni esperanza. Una esperanza frustada como la de los familiares de las víctimas del franquismo. En agosto comenzaron las excavaciones. A bombo y platillo el Alcalde y la Consellera acudían al cementerio. Foto, declaraciones, luces y propaganda. Un mes después, tras conocerse que las excavaciones no habían dado sus frutos, se echa tierra por en medio y el Ayuntamiento pasa la pelota, la culpa y la responsabilidad a la Conselleria.

Una dejación de funciones que es palpable y notoria en asuntos de vital importancia como el Puerto Seco, que no va a ubicarse en Monóvar, o la estación y parada del tren, que ni está ni se le espera. Esperar es lo que seguimos haciendo con el nuevo Mercado. Un año y medio después han sido incapaces de acabar el concurso. Y ahora sabemos que no tendrá parking y desconocemos qué sucederá con el edificio actual.

Monóvar necesita un cambio radical que pasa por relevar al PSOE, Podemos y Compromís del actual gobierno. Necesitamos proyecto, liderazgo y generar oportunidades, ilusión y empleo si no queremos convertirnos en un municipio fracasado, gris y sin futuro.

Cultura segura

Al llarg de l'estiu l'Ajuntament ha programat actuacions culturals a través de les regidories de Festes, Cultura i Turisme. Hi ha hagut actes de tot tipus (cinema, rutes, trivial, música, monòlegs, concert d'orgue barroc...), amb molt bona acceptació per part del públic. La iniciativa va sorgir de l'intercanvi d'idees entre l'Ajuntament i els hotelers per a dinamitzar la vida al poble durant un estiu atípic on la gran majoria de nosaltres estaríem ací i després de la caiguda total dels beneficis dels nostres comerços. L'objectiu era fomentar la cultura segura amb tots els protocols sanitaris pertinents i també, ajudar a que els nostres bars, restaurants i comerços tingueren més clients. A més, també volíem establir un compromís ferm amb els professionals dels sectors que sense la implicació de les administracions es veurien abocats a la precarietat i la desaparició.

La programació cultural es va publicar al juliol i agost i incloïa també una sèrie d'actuacions per a les nits de setembre fent-les coincidir amb el que haurien sigut les festes patronals. Sorprenentment uns dies abans de l'arribada d'eixos dies el PP va fer un comunicat oposant-se a la celebració dels actes culturals programats des de feia mesos. Simultàniament van aparéixer fotos ambigües d'un dels acte en diaris afins on es donava a entendre que no s'acomplien les mesures de seguretat exigides per les autoritats sanitàries. Un fet absolutament fals. Curiosa postura aquesta i més tenint en compte que no van veure problema en la mateixa dinàmica d'activitats al juliol. Una vegada es va demostrar que les mesures en qüestió es van acomplir, l'estrategia d'oposició va passar per apuntar al fet que en els cartells de la programació cultural posava "festes" referint-se a eixos dies en qüestió. Això és cert, però creiem que no implicava que s'estigueren celebrant festes com a tals i molt menys que aquestes posaren en perill la salut de la població. Una trista polèmica que demostra l'alarmisme, la demagògia i la manipulació d'aquells que en veure que una iniciativa ha gaudit d'èxit volen destruir-la. Mentrestant nosaltres seguirem treballant perquè Monòver siga un poble viu, alegre i habitable tot i les circumstàncies adverses. Defensarem, a més, amb actes i no solament amb paraules el nostre compromís amb el sector cultural que tant ens necessita.

En altre ordre de coses, hem resolt quantioses ajudes per als nostres comerciants demostrant així el nostre compromís envers el seu treball tan necessari per a Monòver. Hem estat també al costat d'aquelles persones que desitjaven recuperar les restes dels seus familiars afusellats pel franquisme soterrats a una fossa comú del nostre cementeri. Molt al nostre pesar no ho han pogut aconseguir. Volem, tanmateix, fer-los saber que seguirem treballant per reparar la seua dignitat, tasca necessària com a acte d'humanitat i exercicis de maduresa democràtica.

CARTES

Recuperar la memòria, conèixer la veritat, enfortir la democràcia

El passat 10 d'agost, les famílies de les víctimes del franquisme, així com la ciutadania que es va voler sumar, celebràvem que la lluita cívica que feia tan de temps havíem iniciat anava a concloure. Era el dia en que donaven inici els treballs d'excavació de la fossa comuna de Monòver on, presumiblement, estaven soterrats els cossos dels nostres avantpassats, dels quals no sabíem molt més que el fet de que van ser afusellats com a conseqüència de la repressió franquista.

Alhora, també sabíem que fins que la fossa no s'excavara, no podríem saber la veritat. I dins d'eixa realitat, podrien haver-ne moltes com que, per diversos motius, els cossos no es pogueren exhumar. No obstant això, no volíem creure aquesta possibilitat. Moltes de nosaltres ja palpàvem l'opció de recuperar les restes i donar-los un soterrament digne, en alguns casos, al costat d'altres familiars també ja desapareguts.

Però, no podrà ser així. El passat 16 de setembre, responsables polítics i tècnics de l'excavació es van reunir amb nosaltres per explicar-nos que no es podrien trobar els cossos dels nostres familiars. Havien conclòs els treballs sense resultats positius, i amb el testimoni demolidor de qui assegura que va fer obres al cementeri, durant les quals va haver d'excavar a la fossa. La implacabilitat de la màquina excavadora va traure els cossos i els va arrastrar fins a un abocador. Ho va fer seguint ordres. Suposem que les dels responsables polítics del moment.

El descobriment de la veritat sobre la fossa comuna ha suposat un dur cop per a nosaltres com a familiars dels afusellats. No obstant això, ara sabem una veritat que, d'altra manera mai hauríem pogut saber. És una notícia trista per a nosaltres. Però volem mostrar el nostre agraiement a l'administració, a l'Ajuntament

de Monòver i a la Generalitat Valenciana, per l'interès, el suport i l'esforç posat en recuperar i dignificar els cossos dels nostres avantpassats. Pensàvem que mai no es durien a terme aquests treballs per a la seu recuperació i, quan van donar inici els treballs, ens vam sentir molt reconfortats i esperançats. Malauradament, els resultats no han estat els esperats. Això ens ha causat dolor, però teníem dret a saber la veritat i ara la sabem. Això també forma part de la recuperació de la memòria històrica. I, també sabem que l'arqueologia no és una ciència exacta i açò podia passar; de fet, existeixen més casos semblants. Per això, també agraiem el treball dels tècnics que han posat tot el seu saber i ben fer i que, finalment, ens ho van explicar tot amb molta claredat.

Hi ha estudis de l'antropòleg forense Francisco Etxeberria que diuen que, de totes les persones desaparegudes a mans de la re-

pressió franquista, sols es podran recuperar un 30%. Ens hauria agratit no estar en el dels 70% irrecuperable. Però no hi ha hagut sort. Ara sols ens queda continuar agraint a les institucions el seu suport i continuar amb la demanda de que segueixin fent el possible per recuperar la nostra memòria històrica i restituïr la dignitat de les víctimes. També posem la nostra esperança en la nova llei de recuperació de memòria històrica que prepara el govern central. I, per descomptat, continuarem demanant justícia, per la qual cosa els responsables polítics del moment que van propiciar la segona desaparició de les víctimes haurien de demanar disculpes públicament. Eixa seria una bona manera de reparar ferides i construir una societat democràtica en pau.

Familiar de víctimes afusellades pel franquisme

Paisaje lunar en el término de Monóvar

La carretera, ahora más bien camino, que une las pedanías de Cañas de Don Ciro con la de Ubeda, ya ésta en término municipal de Pinoso, que en un tiempo ya lejano estaba asfaltada, ahora, en la actualidad, se ha convertido en un pasaje lunar por la gran cantidad de cráteres que en ella existen, haciéndola intransitable para cualquier vehículo que por ella quiera circular. Pero eso solo ocurre en los tres kilómetros que pertenecen al término de Monóvar porque entrando en término de Pinoso, después del paraje de Hospital todo cambia, pareciendo que estamos en la Nacional 1

por el buen estado del asfalto.

La distancia hasta la pedanía de Ubeda desde Cañas, por este vial, es de tres kilómetros. Si vas por la desviación de Casas de Juan Blanco y Font del Pi hasta Ubeda la distancia se duplica ya que es de 6,3 kilómetros, pero eso si, por buen camino.

Para llegar a Pinoso, por la carretera intransitable, la distancia es de once kilómetros y si vas por La Font del Pi, es de 14,3 km.

Después de años en esta situación y varias reclamaciones de los vecinos de esa zona, la situación está cada vez peor, no viéndose solución si no es que la autoridad

competente, la que corresponda, toma cartas en el asunto, pues nadie sabe si el arreglo corresponde hacerlo a Diputación Provincial, a Fomento o al mismo Ayunta-

miento de Monóvar, al que se le han hecho llegar las oportunas reclamaciones.

Amaro Rico

COL·LABORACIÓ

VALENCIA a través de AZORÍN

Ni "campos de soledad", ni "mustio collado": un llano alegre con naranjos simétricos y gente afanosa que cosecha las doradas esferas. Tal vez en un cornijal se levantan solitarios, cohibidos por la opulencia de los naranjos, cuatro o seis algarrobos. El Mediterráneo se toca con la mano".

A veces los lugares más cercanos son los que menos conocemos; éste era mi caso con la ciudad del Turia. Dispuesta a subsanar "el entuerto" vuelvo a Valencia, esta vez de la mano de nuestro paisano Azorín: "No hablamos más. He decidido ir a Valencia. Y esto, después de tantas décadas, tres, cuatro o cinco. La decisión es firme e inquebrantable. Viene después de dramáticas dubitaciones".

Azorín me quita las palabras de la boca. Yo también he dudado mucho por las condiciones sanitarias del momento, pero hay que decidir y decido marchar. La ilusión del viaje no pierde intensidad ni por la cercanía del destino ni por disponer sólo de cuatro únicos días, ni por las precauciones que deberemos tomar.

Llevo en mis manos el libro titulado *Azorín i la València modernista*, que nos propone varios recorridos por la Valencia de los cafés y edificios emblemáticos de aquella época en la que él vivió allí, y sobre todo por barrios de la Ciutat Vella y del Ensanche. Editado por el Ayuntamiento, con textos de Daniel Benito Goerlich, David Sánchez Muñoz y José Payá Bernabé, nos muestra distintos paseos de la capital valenciana a través de la mirada del escritor monovero, con citas a partir de su propia vida.

Encontrar este libro no ha sido fácil pero ha hecho que la decisión de pasar unos días en la ciudad valenciana cobrara más empeño. La preparación del viaje consiste en leer toda la información posible sobre el destino elegido y descubrir las impresiones que ese lugar les ha causado a los escritores en cuestión. Dice Azorín: "¿Y cómo voy a hacer el viaje? En mi biblioteca voy atropelladamente revolviendo libros."

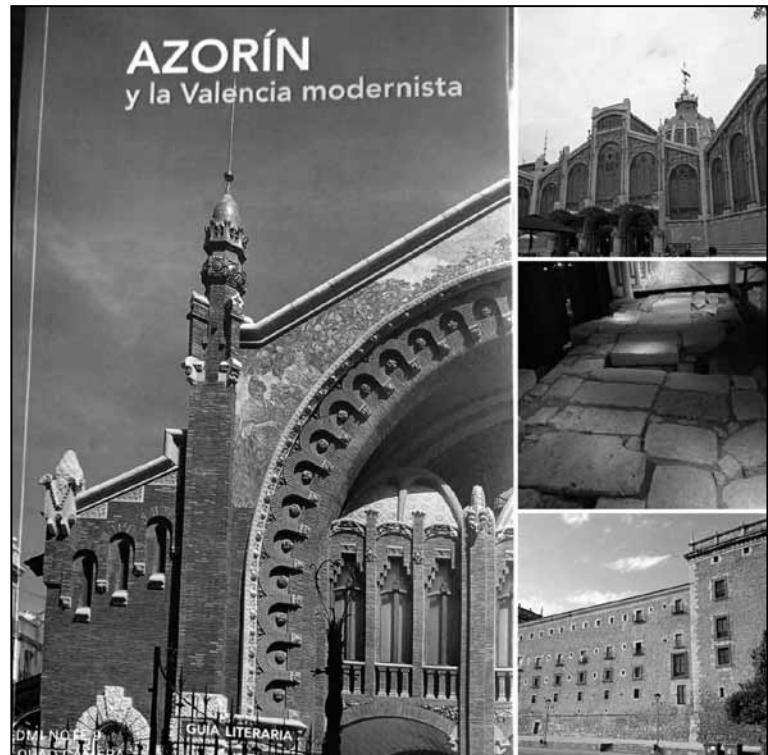
Las ciudades tienen un discurso, unos rasgos urbanos que las definen y que varían enormemente a lo largo del tiempo y el espacio; una ciudad es también la visión diferente de los ojos que la miran.

El propósito en este viaje consiste en recorrer las distintas "Valencias": la *Valencia Edetanorum* fundada por los romanos en el año 138 a.C; la *Balansiya musulmana* desde el año 711 en que los musulmanes ocuparon la ciudad implantando su lengua, religión y costumbres. La *Valencia cristiana* desde el año 1238 en que Jaime I la reconquistó y repartió sus tierras entre los nobles que le ayudaron, como se refleja en el *Llibre del Repartiment*. "Es la meyor terra e la plus bela del mon", le advirtió Blasco de Alagón al rey antes de iniciar su conquista. Otra mirada será para la Valencia Modernista y Contemporánea.

Para descubrir la primera etapa de la ciudad visitamos, ya en ella, el museo arqueológico de La Almoina, donde se pueden ver, ayudados por unas soluciones vanguardistas de pisos de cristal, unas termas del siglo II, las dos calles principales de la ciudad romana o un patio de una antigua ciudad musulmana.

Para situarnos en la conquista de Valencia vamos al monasterio del Puig de Santa María que tiene una especial relevancia por ser el lugar donde Jaime I asentó sus tropas en espera del momento definitivo para asaltar Valencia y, después, por el carácter mítico que la tradición oral ha otorgado a la resistencia cristiana ante los musulmanes en la célebre batalla del Puig.

De la Valencia Contemporánea nos queremos fijar, sobre todo, en los Edificios Modernistas, siguiendo las rutas que nos propone el libro mencionado. A finales del siglo XIX y principios del XX, Valencia se impregnó del estilo Modernista que llegaba de Europa traído por la nueva burguesía adinerada y con un claro espíritu de cambio y renovación. Conocido con cualquiera de estos nombres: el "Art nouveau", "Sezession", "Modern Style" o "Liberty", este estilo arquitectónico se caracteriza aquí por una cierta exaltación de todo lo propio, es decir, la huerta, las falleras, las naranjas y los pescadores, entre otros.

Los materiales utilizados son: el hierro, la piedra, la cerámica y las vidrieras de colores en sus edificios.

Los edificios modernistas más representativos de la ciudad que pudimos admirar fueron entre otros: la Estación del Norte, Los Mercados de Colón y Central, el Edificio de Correos, la Casa de las Naranjas y otros muchos más que harían muy larga la relación.

Del Mercado de Colón cuya fotografía vemos en la portada del libro, nos dice Azorín: "Este Mercado de Colón es el otro gran proyecto de la arquitectura tardomodernista en Valencia. Su edificación que no estaba prevista en un principio en los planes del Ensanche, vino a cubrir las crecientes necesidades de esa zona en expansión. Obedeció a un planteamiento, y tuvo una realización, distintos de los del Mercado Central, del que fue sin embargo estricto contemporáneo."

Paseamos por el antiguo cauce del Turia y leemos: "El pretil del Turia me atrae. Quisiera terminar pronto estas letras y marcharme a ponerme de pechos en el pretil".

Disfruto, como lo hizo Azorín, en este improvisado y precavido viaje. Dudo, ¿fotos con mascarilla o sin ella? Experiencias de la vida que se van acumulando en nuestro equipaje.

Al regresar... "Muchedumbre de recuerdos se agolparían en la mente. El agua pasa y la vida pasa. El agua es siempre la misma y varía, y la vida es siempre varia y la misma".

PD: La letra en cursiva pertenece a la obra *Valencia*. Azorin 1941.

Paqui Limorti Aracil

Agenda Cultural

Octubre 2020

FOTO: Josep Tabeto

AJUNTAMENT DE
MONÓVER
Regidoria de Cultura

GENERALITAT
VALENCIANA

INSTITUT
VALÈNCIA
DE CULTURA

OCIO
CULTURA
ESPECTACLES

AVL
AGENCIADA
VALÈNCIA
EN LA
ESTRÀNIA

al
AGENCIADA
DE ALICANTE

PROXIMAMENT

Dissabte 21 de novembre - 20.30 h.

Xe, de poble!

Històries casolanes de la mà de Marian Díez i Xavier Monzó
Teatre Principal. Entrada 6 €

Dissabte 28 de novembre - 13 i 20.30 h.

Célula

La cia Subcielo ens presenta una obra de dansa que inverteix l'escenari i s'atreveix a volar. Davant del Teatre Principal

CULTURA EN FAMÍLIA

Diumenge 4 d'octubre - 18.00 h.

La aventura en concierto

Tributo a Frozen 2

A càrrec de Clap Clap Produccions
Teatre Principal. Entrada 10 €

Dissabte 17 d'octubre - 17.00 i 18.30 h.

Baby Esfèric

Un espectacle d'Aboon Teatre pensat per a xiquets de 6 mesos a 3 anys i gaudir en família
Teatre Principal
Dues sessions. Entrada 8 i 3 €

MÚSICA

Diumenge 18 d'octubre - 12.30 h.
Festival de la Federación
Alicantina de Orquestas de Pulso
y Púa Mar y Montaña

**Asociación de Laúdes
Madrigal de Monóvar**
Ermita de Santa Bàrbara

LLIBRES

Diumenge 4 d'octubre - 12.00 h.

Presentació del conte

El Monstre de l'Era Alta, de Laia Esteve

A càrrec d'Alicia Cerdá, arxivera i bibliotecària municipal i participaran Paqui Limorti, historiadora monovera i Laia Esteve
Agora de la Casa de Cultura

EXPOSICIONS

4, 9 i 25 d'octubre - 12.00 h.

Exposició de Nanos i Gegants de Monóver

Plaça de la Sala

Del 9 al 25 d'octubre

Mostra d'Artistes Plàstics Monovers

Sala Municipal d'Exposicions José Mº Román Amat "Pita". Kursaal Fleta
Inauguració divendres 9 d'octubre a les 13.00 h.

Del 30 d'octubre al 15 de novembre

Dones pioneres a les Bandes Valencianes

Coordinada per la FSMCV
Sala Municipal d'Exposicions José Mº Román Amat "Pita". Kursaal Fleta
Inauguració divendres 30 d'octubre a les 20.00 h.

TALLERS

Del 5 i 7 d'octubre - 18.00 h.

Taller skate i patinet

Aprén a utilitzar el skate i el patinet i noves piruetes
Parc del Salitre, pista de skate
Inscripcions a Puntjove
Imprescindible protecció